

**INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDA ORNITONIM KOMPONENTLI
FRAZELOGIZMLARNING SINTAKTIK XUSUSIYATLARI****Esonova O‘rozgul Abdulfayz qizi,***Termiz iqtisodiyot va servis universteti magistranti***Uralova Oysuluv Poyanovna,***PhD. Dots. Termiz iqtisodiyot va servis universteti Xorijiy tillar kafedra mudiri*

Annotatsiya. Mazkur maqolada ingliz va o‘zbek tillaridagi ornitonim komponentli frazeologizmlarning sintaktik xususiyatlari qiyosiy-tipologik jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida qush nomlari ishtirok etgan frazeologik birliklarning gap tarkibidagi sintaktik vazifalari, struktur modellari hamda grammatik qurilishidagi o‘xshash va farqli jihatlar yoritiladi. Shuningdek, ornitonim komponentli frazeologizmlarning semantik yaxlitligi, sintaktik barqarorligi va nutqdagi funksional-uslubiy imkoniyatlari ilmiy asosda izohlanadi. Ingliz va o‘zbek tillaridagi bunday birliklarning xalqning milliy tafakkuri, madaniy qarashlari va obrazli dunyoqarashi bilan bog‘liqligi ochib beriladi. Tadqiqot natijalari frazeologiya, sintaksis va lingvokulturologiya yo‘nalishlaridagi ilmiy izlanishlarni boyitishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: Ornitonim, frazeologizm, sintaktik xususiyat, zoonim komponent, frazeologik birlik, sintaktik model, qiyosiy tilshunoslik, lingvokulturologiya, grammatik qurilish, obrazlilik.

Аннотация. В данной статье проводится сравнительно-типологический анализ синтаксических особенностей фразеологизмов с орнитонимическим компонентом в английском и узбекском языках. В ходе исследования рассматриваются синтаксические функции, структурные модели и грамматическое строение фразеологических единиц с названиями птиц, а также выявляются их сходства и различия. Особое внимание уделяется семантической целостности, синтаксической устойчивости и функционально-стилистическим возможностям орнитонимических фразеологизмов в речи. Раскрывается связь данных единиц с национальным мышлением, культурными ценностями и образным восприятием мира народа. Результаты исследования способствуют развитию научных исследований в области фразеологии, синтаксиса и лингвокультурологии.

Ключевые слова: Орнитоним, фразеологизм, синтаксическая особенность, зоонимический компонент, фразеологическая единица, синтаксическая модель, сопоставительное языкознание, лингвокультурология, грамматическая структура, образность.

Abstract. This article presents a comparative and typological analysis of the syntactic features of phraseological units with ornithonymic components in English and Uzbek languages. The study examines the syntactic functions, structural patterns, and grammatical constructions of phraseological expressions containing bird names, identifying their similarities and differences in both languages. Particular attention is paid to the semantic integrity, syntactic stability, and functional-stylistic potential of ornithonymic phraseological units in speech. The article also reveals the relationship between these phraseological expressions and the national mentality, cultural values, and figurative worldview of the people. The findings of the research contribute to further studies in phraseology, syntax, comparative linguistics, and linguoculturology.

Keywords: Ornithonym, phraseological unit, syntactic feature, zoonymic component, syntactic model, comparative linguistics, linguoculturology, grammatical structure, figurativeness, semantic integrity.

Kirish. Til inson tafakkuri, milliy madaniyat va xalqning tarixiy tajribasini o‘zida mujassamlashtiruvchi murakkab ijtimoiy hodisa hisoblanadi. Har bir xalqning borliqni anglash usuli, dunyoqarashi va ma’naviy qadriyatlarini til birliklari orqali namoyon bo‘ladi.

Ayniqsa, frazeologik birliklar xalqning asrlar davomida shakllangan hayotiy tajribasi, milliy mentaliteti hamda obrazli tafakkurini aks ettiruvchi muhim til qatlamlaridan biri sanaladi. Frazeologizmlar nutqning ta'sirchanligi va emotsional-ekspressivligini oshirish bilan birga, xalqning madaniy xotirasini ham saqlab qoladi. Shu sababli zamonaviy tilshunoslikda frazeologik birliklarni turli aspektlarda o'rganish dolzarb ilmiy yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Frazeologik birliklar tarkibida zoonim va ornitonim komponentlarning qo'llanishi alohida lingvistik ahamiyat kasb etadi. Qush nomlari ishtirokidagi frazeologizmlar insonning tabiat bilan bog'liq kuzatuvlari, turmush tarzi va milliy qarashlari asosida shakllangan bo'lib, ular xalq tafakkurining obrazli ifodasi sifatida namoyon bo'ladi. Ornitonim komponentli frazeologizmlar tilning nafaqat semantik, balki sintaktik tizimida ham muhim o'rin egallaydi. Bunday birliklarning gap tarkibida qo'llanishi, grammatik qurilishi va sintaktik vazifalari tilshunoslikning muhim tadqiqot obyektlaridan biri hisoblanadi. Ingliz va o'zbek tillarida qush nomlari asosida shakllangan frazeologik birliklar xalqning uzoq yillik hayotiy tajribasi natijasida yuzaga kelgan. Ushbu birliklarda qushlarning tashqi ko'rinishi, tabiiy xususiyatlari, harakati va inson hayotidagi o'rni ramziy ma'noda ifodalanadi. Masalan, ingliz tilidagi "to chicken out" frazeologizmi qo'rqib chekinish ma'nosini anglatadi, o'zbek tilidagi "xo'rozdek kerilmoq" iborasi mag'rurlik va manmanlikni ifodalaydi. Bunday frazeologik birliklar sintaktik jihatdan turli modellarda namoyon bo'lib, gap tarkibida ega, kesim, hol yoki aniqlovchi vazifasida kelishi mumkin. Frazeologizmlarning sintaktik xususiyatlarini o'rganish ularning grammatik tabiati, struktur barqarorligi va nutqdagi funksional imkoniyatlarini aniqlashda muhim ahamiyatga ega. Ornitonim komponentli frazeologik birliklar ko'pincha tayyor sintaktik konstruktsiya sifatida qo'llanib, nutqning obrazlilikini va emotsional ta'sirchanligini oshiradi. Shu bilan birga, bunday birliklar tilning milliy-madaniy xususiyatlarini yorituvchi lingvokulturologik vosita sifatida ham ahamiyatlidir. Mavzuning dolzarbligi ingliz va o'zbek tillaridagi ornitonim komponentli frazeologizmlarning sintaktik xususiyatlari yetarlicha kompleks va qiyosiy jihatdan tadqiq etilmaganligi bilan belgilanadi. Hozirgi tilshunoslikda frazeologik birliklarning grammatik va sintaktik tabiati, ayniqsa zoonim va ornitonim komponentli birliklarning struktur modellari hamda funksional imkoniyatlarini o'rganish muhim ilmiy masalalardan biri hisoblanadi. Shu sababli mazkur tadqiqot ingliz va o'zbek tillaridagi ornitonim komponentli frazeologizmlarning sintaktik qurilishi va nutqdagi vazifalarini aniqlashga qaratilganligi bilan ahamiyatlidir. Tadqiqotning maqsadi ingliz va o'zbek tillaridagi ornitonim komponentli frazeologizmlarning sintaktik xususiyatlarini qiyosiy jihatdan tahlil qilishdan iborat. Ushbu maqsadga erishish jarayonida frazeologik birliklarning struktur modellari, grammatik qurilishi, gap tarkibidagi sintaktik vazifalari va funksional-uslubiy imkoniyatlari tadqiq etiladi. Shuningdek, ularning milliy-madaniy xususiyatlari va xalqning obrazli tafakkuri bilan bog'liq jihatlari ham yoritiladi. Mazkur tadqiqot natijalari frazeologiya, sintaksis, qiyosiy tilshunoslik va lingvokulturologiya yo'nalishlaridagi ilmiy

izlanishlarni boyitishga xizmat qiladi. Tadqiqot materiallaridan oliy ta'lim muassasalarida frazeologiya va sintaksis fanlarini o'qitishda, ilmiy tadqiqot ishlarida hamda tarjima amaliyotida samarali foydalanish mumkin.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Frazeologik birliklarni o'rganish tilshunoslikning eng murakkab va serqirra yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, zoonim va ornitonim komponentli frazeologizmlar turli xalqlarning milliy tafakkuri, madaniy qarashlari hamda tarixiy tajribasini aks ettirishi bilan ilmiy qiziqish uyg'otadi. So'nggi yillarda frazeologizmlarning semantik, pragmatik va lingvokulturologik jihatlari keng tadqiq etilgan bo'lsa-da, ularning sintaktik xususiyatlari bilan bog'liq masalalar hali ham chuqur o'rganishni talab etadi. Qush nomlari ishtirok etgan frazeologik birliklarning gap tarkibidagi o'rni, grammatik tuzilishi va struktur barqarorligi tilning ichki qonuniyatlarini yoritishda muhim manba bo'lib xizmat qiladi. Frazeologiya nazariyasining shakllanishida rus va Yevropa tilshunoslarining ilmiy qarashlari muhim o'rin tutadi. V. V. Vinogradov frazeologik birliklarning semantik yaxlitligi va turg'unlik xususiyatlarini asosiy mezon sifatida ko'rsatgan. Olim frazeologik birliklarni frazeologik chatishma, frazeologik birikma va frazeologik qo'shilmalar guruhiga ajratib, ularning struktur va semantik xususiyatlarini ilmiy asoslab bergan. A. V. Kunin esa ingliz tili frazeologiyasini chuqur tadqiq qilib, frazeologizmlarning grammatik qurilishi va sintaktik funksiyalariga alohida e'tibor qaratgan. Uning ilmiy qarashlari ingliz tilidagi zoonim komponentli frazeologizmlarni tahlil qilishda muhim nazariy asos vazifasini bajaradi. Turkiy tillar frazeologiyasini o'rganishda Sh. Rahmatullayev va A. Mamatovning ilmiy ishlari muhim ahamiyatga ega. Ularning tadqiqotlarida o'zbek tilidagi frazeologik birliklarning struktur-semantik xususiyatlari, uslubiy imkoniyatlari va milliy-madaniy asoslari keng yoritilgan. Shuningdek, o'zbek tilshunosligida zoonim komponentli iboralar bilan bog'liq ayrim ilmiy qarashlar mavjud bo'lsa-da, ornitonim komponentli frazeologizmlarning sintaktik tabiati maxsus tadqiqot obyekti sifatida yetarli darajada tahlil qilinmagan. Ingliz va o'zbek tillaridagi ornitonim komponentli frazeologizmlar struktur jihatdan turli modellarda uchraydi. Ayrim birliklar fe'l birikmasi shaklida qo'llansa, boshqalari sifatlovchi yoki predikativ konstruksiya ko'rinishida namoyon bo'ladi. Ingliz tilidagi "to chicken out", "eat like a bird", "the early bird catches the worm" kabi frazeologik birliklar sintaktik jihatdan fe'l markazli konstruksiyalar hisoblanadi. O'zbek tilidagi "xo'rozdek kerilmoq", "tovuq miyali", "g'oz yurish qilmoq" kabi birliklar esa turli sintaktik funksiyalarda qo'llanib, gapning turli bo'laklari vazifasini bajaradi. Bunday frazeologizmlarning grammatik qurilishi va nutqdagi vazifalari qiyosiy jihatdan o'rganilganda, ikki tilning milliy va struktur xususiyatlari yaqqol namoyon bo'ladi. Tadqiqot jarayonida qiyosiy-tipologik, struktur-semantik va tavsifiy metodlardan foydalanildi. Qiyosiy-tipologik metod yordamida ingliz va o'zbek tillaridagi ornitonim komponentli frazeologik birliklarning o'xshash va farqli jihatlari aniqlashtirildi. Struktur-semantik tahlil asosida frazeologizmlarning grammatik qurilishi, sintaktik modellari hamda semantik yaxlitligi

o'rganildi. Tavsifiy metod orqali esa ularning nutqdagi funksional-uslubiy xususiyatlari izohlandi. Tadqiqot materiali sifatida ingliz va o'zbek tillarining frazeologik lug'atlari, badiiy adabiyot namunalari hamda xalq og'zaki ijodiga oid manbalardan foydalanildi. Tahlil davomida qush nomlari ishtirok etgan frazeologik birliklar saralab olinib, ularning sintaktik vazifalari va struktur modellari ilmiy jihatdan tavsiflandi. Shuningdek, ayrim birliklarning kontekstual qo'llanishiga ham e'tibor qaralib, ularning nutqdagi emotsional-ekspressiv imkoniyatlari ochib berildi. O'rganilgan materiallar shuni ko'rsatadiki, ornitonim komponentli frazeologizmlar tilning sintaktik tizimida muhim o'rin egallaydi. Ular nafaqat tayyor til birligi sifatida qo'llanadi, balki nutqning obrazlilik, ta'sirchanligi va ekspressivligini kuchaytiruvchi vosita sifatida ham xizmat qiladi. Shu jihatdan bunday frazeologik birliklarni sintaktik va lingvokulturologik nuqtai nazardan o'rganish frazeologiya sohasidagi ilmiy izlanishlarni yanada boyitadi.

Tadqiqot natijalari. Tahlillar davomida ingliz va o'zbek tillaridagi ornitonim komponentli frazeologizmlar sintaktik jihatdan turli struktur modellarda qo'llanishi aniqlandi. Qush nomlari ishtirok etgan frazeologik birliklar gap tarkibida ega, kesim, aniqlovchi, hol va predikativ birlik vazifalarida kelishi kuzatildi. Ayniqsa, fe'l markazli frazeologizmlar ikki tilda ham faol qo'llanishi bilan ajralib turadi. Ingliz tilidagi "to chicken out", "to crow over", "to parrot something" kabi birliklar harakat va holatni ifodalovchi fe'lli konstruksiyalar sifatida qo'llansa, o'zbek tilidagi "xo'rozdek kerilmoq", "qushday uchmoq", "g'oz yurish qilmoq" kabi frazeologizmlar ham fe'l asosidagi sintaktik modelni tashkil qiladi. O'rganilgan frazeologik birliklarning katta qismi sintaktik jihatdan turg'un konstruksiya ekanligi bilan xarakterlandi. Ularning tarkibidagi komponentlar o'rnini almashtirish yoki grammatik shaklini o'zgartirish ko'pincha umumiy ma'noning buzilishiga olib kelishi kuzatildi. Bu esa frazeologizmlarning sintaktik barqarorlik xususiyatini tasdiqlaydi. Ayrim birliklarda grammatik transformatsiya uchrasada, semantik yaxlitlik saqlanib qolishi aniqlandi. Masalan, ingliz tilidagi "the early bird catches the worm" maqolsimon frazeologizmi turli kontekstlarda qisqartirilgan yoki modifikatsiyalangan shaklda qo'llanishi mumkin, biroq uning asosiy mazmuni o'zgarmaydi. Tadqiqot davomida ornitonim komponentli frazeologizmlarning sintaktik modellari bir necha guruhlarga ajratildi. Birinchi guruhga fe'l birikmasi shaklidagi frazeologizmlar kiritildi. Bunday birliklar harakat va psixologik holatni ifodalashda faol ishlatiladi. Ikkinchi guruh sifatlovchi konstruksiyalar bo'lib, ular inson xarakteri va tashqi holatini tavsiflashga xizmat qiladi. Masalan, o'zbek tilidagi "tovuq miyali" yoki ingliz tilidagi "bird-brained" birliklari insonning aqliy salohiyatini salbiy baholash uchun qo'llanadi. Uchinchi guruhga predikativ xarakterdagi frazeologik birliklar kirib, ular mustaqil hukm va umumlashgan mazmuni ifodalash xususiyatiga ega ekanligi aniqlandi. Natijalar ingliz va o'zbek tillaridagi ornitonim komponentli frazeologizmlar o'rtasida ayrim sintaktik o'xshashliklar mavjudligini ko'rsatdi. Har ikki tilda qush nomlari asosidagi frazeologizmlar ko'proq fe'l markazli konstruksiyalar orqali shakllanadi va insonning

ruhiy holati, xatti-harakati hamda xarakterini tasvirlashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, ayrim farqli jihatlar ham kuzatildi. Ingliz tilida frazeologizmlar ko‘proq analitik qurilishga ega bo‘lsa, o‘zbek tilida affiksatsiya va morfologik vositalar orqali sintaktik munosabatlarning ifodalanishi ustunlik qiladi. Frazeologik birliklarning nutqdagi funksional-uslubiy imkoniyatlari ham tahlil qilindi. Badiiy matnlarda ornitonim komponentli frazeologizmlar qahramon xarakterini yorqin tasvirlash, emotsional ta’sirchanlikni oshirish va obrazlilikni kuchaytirish vositasi sifatida qo‘llanishi aniqlandi. Publitsistik va og‘zaki nutqda esa ular fikrni ixcham, ta’sirchan va xalqona uslubda ifodalashga xizmat qiladi. Olingan natijalar ornitonim komponentli frazeologizmlar tilning sintaktik tizimida muhim o‘rin egallashini ko‘rsatdi. Ular grammatik jihatdan turg‘un, semantik jihatdan yaxlit va funksional jihatdan faol birliklar sifatida tilning obrazli hamda ekspressiv imkoniyatlarini boyitadi. Mazkur birliklarning qiyosiy-sintaktik tahlili ingliz va o‘zbek tillarining frazeologik tizimini chuqurroq anglash imkonini beradi.

Muhokama. Ornitonim komponentli frazeologizmlar tilning nafaqat obrazli qatlamini, balki xalqning milliy tafakkuri va madaniy dunyoqarashini ham aks ettiruvchi murakkab til birliklari hisoblanadi. Tadqiqot davomida ingliz va o‘zbek tillaridagi qush nomlari ishtirok etgan frazeologizmlar sintaktik jihatdan o‘ziga xos struktur xususiyatlarga ega ekanligi aniqlandi. Ularning grammatik qurilishi va gap tarkibidagi vazifalari ikki tilning tipologik xususiyatlari bilan chambarchas bog‘liq holda shakllangan. Tahlillar shuni ko‘rsatdiki, ingliz tilidagi ornitonim komponentli frazeologizmlar ko‘proq analitik konstruksiyalar asosida tuziladi. Fe‘l markazli iboralar ushbu tilda keng qo‘llanib, harakat va psixologik holatni ifodalashda faol ishtirok etadi. O‘zbek tilida esa sintaktik munosabatlarning ifodalanishida morfologik vositalarning ustunligi kuzatiladi. Affiksatsiya orqali frazeologik birliklarning gap tarkibidagi vazifasi aniq ifodalanadi. Bu holat turkiy tillarning grammatik tabiati bilan izohlanadi. Frazeologik birliklarning sintaktik barqarorligi ularning asosiy lingvistik belgilaridan biri sifatida namoyon bo‘ldi. Tadqiq etilgan birliklarning aksariyatida komponentlarning o‘rnini erkin almashtirish imkoniyati cheklanganligi kuzatildi. Mazkur holat frazeologik birliklarning tayyor til birligi sifatida shakllanganligini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, ayrim frazeologizmlarda kontekstual transformatsiyalar uchrashi ham aniqlandi. Bunday o‘zgarishlar asosan badiiy matnlarda stilistik maqsadlarda qo‘llanadi va nutqning ekspressivligini oshirishga xizmat qiladi. Qush nomlari bilan bog‘liq frazeologik birliklarda xalqning tabiat bilan bog‘liq kuzatuvlari yaqqol namoyon bo‘ladi. Xo‘roz, tovuq, burgut, qarg‘a yoki chumchuq kabi qushlar turli xalqlarda o‘ziga xos ramziy ma’nolar bilan bog‘langan. Masalan, burgut obrazi ko‘plab xalqlarda kuch va jasorat timsoli sifatida talqin qilinsa, tovuq obrazi ayrim hollarda qo‘rqoqlik yoki e’tiborsizlikni ifodalaydi. Bu esa frazeologik birliklarning shakllanishida xalqning mentaliteti va madaniy tajribasi muhim rol o‘ynashini ko‘rsatadi. O‘rganilgan materiallar ornitonim komponentli frazeologizmlar nutqning emotsional-ekspressiv ta’sirini kuchaytiruvchi vosita ekanligini ham ko‘rsatdi. Ayniqsa, badiiy

adabiyotda bunday birliklar qahramon xarakterini ochishda, ruhiy holatni tasvirlashda va muallifning estetik maqsadini ifodalashda faol qoʻllanadi. Publitsistik matnlarda esa ular fikrni ixcham va taʼsirchan shaklda yetkazishga yordam beradi. Qiyosiy tahlillar natijasida ingliz va oʻzbek tillaridagi ornitonim komponentli frazeologizmlar oʻrtasida umumiy semantik va sintaktik jihatlar mavjudligi bilan bir qatorda, milliy-madaniy tafovutlar ham borligi aniqlandi. Har bir xalqning turmush tarzi, tarixiy rivojlanishi va madaniy qadriyatlari frazeologik birliklarning shakllanishiga oʻziga xos taʼsir koʻrsatgan. Shu sababli ayrim frazeologizmlar mazmun jihatdan oʻxshash boʻlsa-da, ularning grammatik qurilishi va uslubiy qoʻllanishida sezilarli farqlar kuzatiladi. Mazkur tadqiqot natijalari ornitonim komponentli frazeologizmlarni sintaktik va lingvokulturologik jihatdan oʻrganish istiqbolli ilmiy yoʻnalish ekanligini koʻrsatadi. Bunday birliklarning chuqur tahlili frazeologiya va qiyosiy tilshunoslik sohasidagi ilmiy izlanishlarni yanada kengaytirishga xizmat qiladi.

Xulosa. Ingliz va oʻzbek tillaridagi ornitonim komponentli frazeologizmlar tilning obrazli va ekspressiv qatlamini tashkil etuvchi muhim birliklardan biri hisoblanadi. Qush nomlari asosida shakllangan bunday frazeologizmlar xalqning tarixiy tajribasi, milliy tafakkuri va madaniy qarashlarini oʻzida mujassamlashtiradi. Tadqiqot davomida ushbu birliklarning sintaktik qurilishi, grammatik xususiyatlari hamda nutqdagi funksional imkoniyatlari qiyosiy jihatdan tahlil qilindi. Oʻrganilgan materiallar ornitonim komponentli frazeologizmlar sintaktik jihatdan turgʻun konstruksiyalar ekanligini koʻrsatdi. Ular gap tarkibida turli sintaktik vazifalarda qoʻllanib, ega, kesim, aniqlovchi yoki hol funksiyasini bajarishi aniqlandi. Ingliz tilidagi frazeologik birliklarda analitik qurilish ustunlik qilsa, oʻzbek tilida morfologik vositalar va affiksatsiya muhim rol oʻynashi kuzatildi. Bu holat ikki tilning grammatik tabiatidagi farqlar bilan izohlanadi. Tahlillar natijasida qush nomlari bilan bogʻliq frazeologizmlar insonning xarakteri, ruhiy holati va xatti-harakatlarini obrazli tarzda ifodalashga xizmat qilishi aniqlandi. Ayrim birliklarda jasorat, magʻrurlik va faoliyat kabi ijobiy maʼnolar ifodalansa, boshqalarida qoʻrqoqlik, beparvolik yoki maqtanchoqlik kabi salbiy xususiyatlar aks etadi. Shu orqali xalqning tabiatga oid kuzatuvlari va milliy dunyoqarashi frazeologik birliklarda oʻz ifodasini topgan. Ornitonim komponentli frazeologizmlar nutqning emotsional-ekspressiv taʼsirchanligini oshirishda muhim uslubiy vosita sifatida namoyon boʻldi. Badiiy matnlarda ular qahramon xarakterini ochish, obrazlilikni kuchaytirish va muallifning estetik maqsadini ifodalashga xizmat qiladi. Publitsistik va ogʻzaki nutqda esa fikrni ixcham, taʼsirchan va xalqona shaklda yetkazishda faol qoʻllanadi. Qiyosiy tahlil ingliz va oʻzbek tillaridagi ornitonim komponentli frazeologizmlar oʻrtasida umumiy semantik va sintaktik xususiyatlar mavjudligini koʻrsatdi. Shu bilan birga, har bir xalqning milliy mentaliteti, madaniy qadriyatlari va turmush tarzi ushbu birliklarning shakllanishida oʻziga xos oʻrin egallashi aniqlandi. Natijada frazeologik birliklar til va madaniyatning oʻzaro uzviy bogʻliqligini namoyon etuvchi muhim vosita ekanligi tasdiqlandi. Mazkur tadqiqot

ornitonim komponentli frazeologizmlarning sintaktik tabiati va lingvokulturologik xususiyatlarini yoritishga xizmat qiladi. Olingan natijalar frazeologiya, sintaksis va qiyosiy tilshunoslik sohasidagi ilmiy tadqiqotlarni yanada rivojlantirish uchun nazariy asos bo‘lib xizmat qilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Раҳматуллаев Ш. Ўзбек тилининг фразеологик луғати. – Тошкент: Ўқитувчи, 1992.
2. Маматов А. Э. Ўзбек тили фразеологияси ва фразеографиясининг назарий масалалари. – Тошкент: Фан, 2008.
3. Ҳожиёв А. Тилшunoslik терминларининг изоҳли луғати. – Тошкент: Ўзбекистон миллий энциклопедияси, 2002.
4. Виноградов В. В. Основные типы фразеологических единиц русского языка. – Москва: Наука, 1977.
5. Куин А. В. Курс фразеологии современного английского языка. – Москва: Высшая школа, 1996.
6. Weinreich U. Languages in Contact. – New York: Linguistic Circle of New York, 1953.
7. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. – Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
8. Fromkin V., Rodman R., Hyams N. An Introduction to Language. – Boston: Cengage Learning, 2011.
9. Gibbs R. W. The Poetics of Mind: Figurative Thought, Language and Understanding. – Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
10. Haspelmath M. Understanding Morphology. – London: Arnold Publishers, 2002.
11. Yusupov O. Qiyosiy tilshunoslik asoslari. – Toshkent: Fan, 2013.
12. Saussure F. Course in General Linguistics. – London: Duckworth, 1983.

Ajiniyaz atindagi
NOKIS MAMLEKETLIK
PEDAGOGIKALIQ INSTITUTI
N M P I
1934